

Wrocław, 5 lutego 2026 r.

Prof. dr hab. Artur Kowalczyk  
Zakład Hodowli Drobiu  
Instytut Hodowli Zwierząt  
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

### **Ocena rozprawy doktorskiej**

Pani mgr inż. Patrycji Dobrzyńskiej pt. „Opracowanie metody poprawy jakości żywca i wybranych cech użytkowych gęsi”, wykonanej w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu pod kierunkiem prof. dr. hab. Tomasza Szwaczkowskiego oraz promotora pomocniczego dr. inż. Łukasza Tomczyka

Podstawą opiniowanej rozprawy doktorskiej są spójne tematycznie dwie oryginalne prace naukowe opublikowane w czasopismach znajdujących się w wykazie czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

1. Dobrzyńska P., Tomczyk Ł., Hejdysz M., Stangierski J., Szwaczkowski T. (2025). Effects of two alternative feeding diets on growth, feed efficiency and meat quality in crossbreeding goose populations. *Animal Science Papers and Reports* 3, 283-300. DOI: 10.2478/aspr-2025-0020
2. Dobrzyńska P., Tomczyk Ł., Stangierski J., Hejdysz M., Szwaczkowski T. (2025). Shaping goose meat quality: the role of genotype and soy-free diets. *Applied Sciences* 15 (15), 8230. <https://doi.org/10.3390/app15158230>

Rozprawa doktorska obejmuje również wyniki prezentowane na dwóch konferencjach naukowych:

1. Dobrzyńska P., Tomczyk Ł., Hejdysz M., Stangierski J., Szwaczkowski T. Zmienność wybranych cech puchu gęsiego. XXXV Międzynarodowe Sympozjum Drobiarskie PB WPSA połączone z 9th International Scientific Symposium „POULTRY DAYS 2025“, 8-10.09. 2025, Kraków.

2. Dobrzyńska P., Tomczyk Ł., Hejdysz M., Stangierski J., Szwaczkowski T. Analiza opłacalności produkcji mieszańców gęsi w zależności od źródła białka paszowego. Materiały LXXXIX Zjazdu Naukowego Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego 16-19.09. 2025, Bydgoszcz.

Artykuły stanowiące cykl prac będących przedmiotem rozprawy doktorskiej zostały opublikowane w roku 2025. Merytoryczny udział Doktorantki w powstaniu tych prac uznaję jako wiodący i polegał na współudziale w opracowaniu koncepcji oraz metodyki badań, współudziale w przygotowaniu projektu badań, opracowaniu przeglądu piśmiennictwa, współudziale w opracowaniu założeń oraz metod badawczych, współudziale w przeprowadzeniu badań, w tym zbieraniu danych, analizie wyników i ich interpretacji, sformułowaniu wniosków, realizacji obliczeń statystycznych, opracowaniu manuskryptów. Wyszczególnione publikacje ukazały się w międzynarodowych czasopismach posiadających wskaźnik oddziaływania (IF), łączna wartość IF tych prac wynosi 3,600, a liczba punktów MNiSW = 200.

Badania do pracy doktorskiej realizowano w ramach programu „Doktorat Wdrożeniowy” finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz we współpracy z Grupą Animpol Sp. z o.o. Sp. k.

Wyniki zamieszczone w wymienionych wyżej publikacjach oraz doniesieniach konferencyjnych połączono polskojęzycznym tekstem zawierającym rozdziały: „Streszczenie” i „Abstract”, „Wstęp” dla całości pracy w którym przedstawiono również cel badań i hipotezy badawcze. Cztery kolejne rozdziały dotyczą opisu badań opublikowanych w w/w publikacjach (rozdziały 2, 3) i doniesieniach konferencyjnych (4, 5). Kolejnymi rozdziałami pracy są: „Dyskusja ogólna”, „Podsumowanie i wnioski ogólne”, „Spis literatury”. W pracy doktorskiej umieszczone są również kserokopie artykułów będących elementem rozprawy oraz oświadczenia Autorki rozprawy doktorskiej i współautorów artykułów oraz promotorów.

W rozdziale „Wstęp” Pani mgr inż. Patrycja Dobrzyńska przybliży czytelnikowi historię udomowienia gęsi, historyczne i teraźniejsze znaczenie chowu i hodowli gęsi w Polsce, walory produkcji gęsiarskiej na tle innych gatunków drobiu, strategię genetycznego doskonalenia populacji drobiu, wpływu genotypu i żywienia gęsi na parametry wzrostu i jakości ich mięsa oraz pierza. W dalszej części przedstawia specyfikę produkcji żywca gęśiego, wskazując na strukturę kosztów i sezonowy charakter produkcji. Bazując na doświadczeniach eksportowych Grupy Animpol Sp. z o.o. Sp. k. wskazuje, jakie wymagania

wobec gęsi rzeźnych mają kraje importujące, ponadto zwraca uwagę, że zaspokojenie tych oczekiwań wymaga poszukiwań rozwiązań hodowlanych i żywieniowych.

Tą część pracy uważam za dobrze i przejrzysto napisaną, mam jednak pewne uwagi dotyczące użytych w tekście sformułowań, m.in. na stronie 7 (drugi akapit), umieszczono informację że, cyt. „Gatunek ten wywodzi się od dzikiej gęsi gęgawy (*Anser anser*), a w Azji Wschodniej również od gęsi łabędzionosej (*Anser cygnoides*)”, jaki gatunek Autorka ma na myśli? Na stronie 10 fragment zdania cyt. „... gdzie szczególnie poszukiwane są tuszki ciężkie, o masie ciała powyżej 7 kg w żywcu”. Moim zdaniem prawidłowe brzmienie tego fragmentu zdania, to „...gdzie poszukiwane są tuszki gęsi osiągających przyżyciową masę ciała powyżej 7 kg”.

W pracy można wyróżnić dwa główne cele badań. Pierwszy obejmuje tworzenie obustronnych mieszańców gęsi rzeźnych wywodzących się z dwóch niemieckich zestawów hodowlanych (linia Eskildsen i Tapphorn), a drugi to wykorzystanie w żywieniu gęsi krajowych źródeł białka (łubin żółty i bobik), jako elementu poprawiającego efektywność ekonomiczną i stabilność produkcji. Uważam, że przedstawione cele i hipotezy badawcze są prawidłowo sformułowane i dobrze korespondują ze wstępem.

Kolejne rozdziały pracy o numerach od 2 do 5 odnoszą się do opisu wyników prezentowanych w publikacjach i doniesieniach konferencyjnych wchodzących w skład ocenianej rozprawy doktorskiej. Każdy rozdział posiada „Wstęp” (w nim zawarty jest cel badań), „Materiał i metody”; „Wyniki i dyskusja”; „Podsumowanie i wnioski”. W tych rozdziałach Autorka ocenia utworzony genotyp oraz możliwość eliminacji z mieszanki paszowej poekstrakcyjnej śruty sojowej na rzecz krajowych źródeł białka. Opisuje również interakcję między genotypem, a składem mieszanki i jej wpływem na cechy użytkowe gęsi rzeźnych, jakość i wartość odżywczą mięsa, cechy pierza oraz przedstawia analizę opłacalności produkcji mieszańców żywionych badanymi mieszankami pasz.

W rozdziale „2” pt. „Wpływ dwóch alternatywnych sposobów żywienia na wzrost, wykorzystanie paszy i jakość mięsa mieszańców gęsi” Autorka charakteryzuje materiał rodzicielski (linia Eskildsen i Tapphorn) biorący udział w tworzeniu mieszańców gęsi, sposób wyboru osobników do stada reprodukcyjnego i jego zestawienia w grupy o układzie 1♂:4♀♀. Następnie opisuje warunki odchowu stada towarowego oraz stosowane warianty żywieniowe (mieszanka oparta na poekstrakcyjnej śrucie sojowej lub nasionach z łubinu żółtego i bobiku), kończąc na metodzie oznaczenia składu chemicznego mięsa (mięsień piersiowy) i profilu

kwasów tłuszczowych. W rozdziale „3” pt. „Kształtowanie jakości mięsa gęsiego: rola genotypu oraz diety bezsojowej” Doktorantka z wykorzystaniem tego samego materiału, co w rozdziale „2” wykonała analizy cech mięśni piersiowych i ud. Moim zdaniem opisana tematyka analiz w rozdziale „2” i „3” jest ściśle powiązana i powinna być analizowana łącznie. W rozdziale „4” pt. „Zmienność wybranych cech puchu gęsiego” opisała wyniki analiz pięciu parametrów jakości pierza, a w rozdziale „5” wykonała ocenę opłacalności produkcji mieszańców gęsi żywionych mieszankami opisanymi w rozdziale „2”.

Opis wybranych metod badawczych w rozdziałach „2-5” oraz uzyskanych wyników jest w mojej ocenie prawidłowy, jednakże w związku z powierzeniem mi zadania oceny pracy mam kilka wątpliwości i pytań. Moim zdaniem w opisie wyników rozdziału „2” brakuje analizy użyteczności stad reprodukcyjnych, od których pochodzą badane mieszańce gęsi. Wskaźniki przeżywalności stada, nieśności, zapłodnienia jaj i wylęgowości piskląt mogą wpływać na jakość i cenę pisklęcia towarowego, a tym samym opłacalność odchowu pozyskiwanych mieszańców. Opis odchowu gęsi ze strony 17. nasuwa pytanie dlaczego do 5. tygodnia życia wszystkie ptaki doświadczalne były utrzymywane w jednej lokalizacji, a później w dwóch? W tym miejscu należy podkreślić, że Autorka w rozdziale „5”, porównuje wyniki odchowu gęsi z obu lokalizacji ale w ograniczonym zakresie. Brakuje opisu czy analizy badanych cech mięsa i pierza były wykonywane w obu miejscach odchowu i na tej samej liczbie ptaków? Kolejne pytanie, dlaczego udział białka surowego jest identyczny w zastosowanych mieszankach paszowych starter i grower (Tabela 1. na stronie 22 pracy i w publikacjach 1 i 2) i wynosi 19%? Wielokrotnie w pracy (np. stronie 37) pojawia się przy opisie grup doświadczalnych określenie „dieta łubinowa”, która tak naprawdę nie oddaje faktycznego składu mieszanki, gdyż poza łubinem żółtym w dwóch grupach żywieniowych był stosowany bobik.

Wskazane uwagi/pytania nie umniejszają wartości uzyskanych wyników są jedynie wskazaniem potrzeby stosowania większej precyzji opisu przedstawianych informacji, czy uzyskania pełniejszej wiedzy na temat otrzymanych wyników.

Rozdział „Dyskusja ogólna” jest napisany w sposób uporządkowany i dojrzały, co świadczy o dobrej znajomości poruszanej tematyki. Doktorantka omawia uzyskane wyniki własne oraz prawidłowo i kompetentnie komentuje je na tle dotychczasowych osiągnięć innych autorów.

Opracowanie kończy rozdział „Podsumowanie i wnioski ogólne”, w którym Autorka wskazuje pożądane efekty krzyżowania dwóch badanych zestawów hodowlanych gęsi oraz możliwość zastąpienia importowanej śrutu sojowej krajowymi roślinami strączkowymi, bez

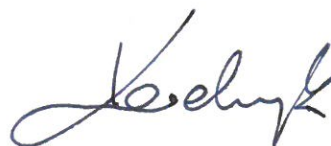
obniżenia tempa wzrostu gęsi, cech rzeźnych tuszek, walorów jakościowych mięsa gęsiego i pozyskiwanego pierza. Pomimo wyższych kosztów żywienia paszami z udziałem roślin strączkowych ich stosowanie w żywieniu gęsi może być uzasadnione w kontekście wytwarzania produktów pochodzenia zwierzęcego wolnych od GMO.

Problematyka badawcza ocenianej rozprawy doktorskiej jest niezmiernie istotna dla sektora drobiarskiego w Polsce. Wskazanie możliwości uzyskania pożądaných cech żywca gęsiego stosując zaproponowany w pracy system krzyżowania, w połączeniu z wykorzystaniem krajowych źródeł białka, poszerza wiedzę dotyczącą użytkowania stad towarowych gęsi i ma niewątpliwie charakter aplikacyjny.

Praca napisana jest poprawnym językiem ale niestarannie edytorsko. W tekście brakuje zakończeń zdania, kropek i przecinków lub występują w miejscach niepotrzebnych, przykładowo w tytułach rozdziałów (2-5).

Przedstawione w recenzji uwagi nie umniejszają wartości merytorycznej pracy, należy je traktować wyłącznie jako zachętę dla Autorki do stosowania bardziej dokładnego i starannego opisu prowadzonych badań oraz wkładanie większego wysiłku w staranność edytorską.

Oceniana rozprawa doktorska mgr. inż. Patrycji Dobrzyńskiej zatytułowana „Opracowanie metody poprawy jakości żywca i wybranych cech użytkowych gęsi” spełnia wymogi stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora określone w artykule 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.). W związku z powyższym wnioskuję do Rady Naukowej Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu o dopuszczeniu Pani mgr inż. Patrycji Dobrzyńskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kochanek', written in a cursive style.